Gemeente Waterland

Monnickendam, 4 juni 2024

Raadsnummer:	176-444
Zaaknummer:	14589-2024
Portefeuillehouder:	A. van de Weijenberg
Contact via:	Cluster Regio
Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid:	Artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Aan de Raad

Onderwerp: concept Begroting 2025, Eerste Begrotingswijziging 2024, concept Jaarverslag 2023, concept Jaarrekening 2023 van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van het concept jaarverslag 2023 en de concept Jaarrekening 2023 van de Omgevingsdienst IJmond.
2. In te stemmen met:
   a) de eerste Begrotingswijziging 2024 van de Omgevingsdienst IJmond en de begrote bijdrage voor 2024 aan te passen van € 468.705,- naar € 513.098,- in de Najaarsnota 2024;
   b) de Begroting 2025 van Omgevingsdienst IJmond en een bedrag van € 534.626,- als bijdrage voor de Omgevingsdienst IJmond op te nemen in de Begroting 2025 van de gemeente.
3. Middels bijgevoegde brief aan de Omgevingsdienst IJmond als zienswijze kenbaar te maken dat de raad kan instemmen met de Eerste Begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025.

Inleiding

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (hierna: GR ODIJ) draagt zorg voor een veilige en gezonde leefomgeving en kent gemeenten en de provincie als deelnemers. Als regionale uitvoeringsdienst voert de ODIJ een verplicht door gemeenten en provincie in te brengen basistakenpakket milieu uit, dat betrekking heeft op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Ook geeft ODIJ in een groot aantal gemeenten uitvoering aan overige (milieu)taken, middels zogeheten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond heeft, conform artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, het concept Jaarverslag 2023, de concept Jaarrekening 2023, de eerste Begrotingswijziging 2024 en de concept Begroting 2025 aan de gemeenteraden verstuurd. Hierbij wordt de deelnemende raden de mogelijkheid geboden kennis te nemen van het Jaarverslag 2023 en de concept Jaarrekening 2023 en een zienswijze in te dienen op de eerste Begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025. Het Algemeen Bestuur van ODIJ betrekt de ingediende zienswijzen van alle deelnemende gemeenten bij haar besluitvorming.

Argumenten

1.1 De raad wordt in staat gesteld kennis te nemen van het Jaarverslag 2023 en de Jaarrekening 2023

Het toezenden van de Jaarstukken maakt deel uit van de rapportagestructuur van ODIJ en stelt deelnemers in gelegenheid op de hoogte te blijven van belangrijke ontwikkelingen binnen de Omgevingsdienst, wat ODIJ in opdracht van de deelnemers heeft uitgevoerd en in hoeverre doelstellingen zijn gerealiseerd. Het Jaarverslag dient daarnaast toegezonden te worden aan de provincie, die controle uitvoert op de gemeentelijke VTH-taken.

2.1 Verschillende ontwikkelingen maken een begrotingswijziging noodzakelijk
Als gevolg van hogere lasten, maar ook hogere baten, is ODIJ genoodzaakt met een begrotingswijziging voor 2024 te komen. De belangrijkste ontwikkelingen staan nader beschreven onder het kopje 'Financiële toelichting'. De bijdrage van de gemeente Waterland zal hierdoor stijgen naar € 513.098,- (was oorspronkelijk € 468.705,-).

2.2 Als de jaarstukken en de begroting niet tijdig worden vastgesteld, kan uitkering opgeschort worden
Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 186 van de Gemeentewet, is voorgeschreven dat de jaarstukken uiterlijk eind juli moeten zijn aangeleverd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor de begroting geldt een fatale termijn van 1 augustus. Het niet voldoen aan deze wettelijke bepaling kan in het uiterste geval leiden tot opschorting van de algemene uitkering.

3.1 De raad wordt in gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen
Met het toezenden van de Eerste Begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025 wordt de raad in staat gesteld om vóór 17 juli 2024 een zienswijze in te dienen. Voorgesteld wordt om als zienswijze mee te geven dat de raad kan instemmen met de eerste Begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025. Het Algemeen Bestuur van ODIJ betrekt de ingediende zienswijzen van alle deelnemende gemeenten bij haar besluitvorming.

Kanttekeningen
2.1 De bijdrage aan de GR Omgevingsdienst IJmond zal hoger worden
De eerste begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025 laten enkele ontwikkelingen zien, die financiële gevolgen hebben (zie ook 'Financiële toelichting'). Hierdoor zal de bijdrage aan de Omgevingsdienst in 2024 stijgen van € 468.705,- naar € 513.098,- en wordt voor 2025 een bijdrage van € 534.626,- gevraagd. Echter, vanwege de concentratie van specialistische kennis en ervaring binnen de Omgevingsdienst, de flexibiliteit van de organisatie en kwaliteit van geleverde diensten, kan ODIJ de ondergebrachte taken kostenefficiënter uitvoeren dan de gemeente. Daarnaast zijn gemeenten wettelijk verplicht in ieder geval de basistaken onder te brengen bij de Omgevingsdienst. Waterland voldoet aan deze verplichting.

2.2 De eerste Begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025 kennen enkele onzekerheden
De eerste begrotingswijziging 2024 kent enkele onzekerheden, te weten:
- De uitvoering van het vervolg van het programma Indirecte Lozingen
- Nader te maken afspraken over dienstverleningsovereenkomsten en tarieven, als gevolg van de Omgevingswet. Taakinzet valt pas te kwantificeren na verwerking van eerste praktijkervaringen
- De effecten van de uitwerking van de bestuursopdracht

Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar hoofdstuk 9 in de Eerste Begrotingswijziging 2024.

Ook de Begroting 2025 kent een aantal onzekerheden. In de Kadernota 2025 werd al gemeld dat de organisatie te sterk leunt op incidentele middelen. De aansluiting tussen opdracht en financiering moet daarom beter, bleek ook uit de in 2023 uitgevoerde externe visitatie en het Interbestuurlijk Programma VTH, waar omgevingsdiensten op robuustheid worden getoetst. In opdracht van de staatssecretaris heeft het AB een plan van aanpak opgesteld om tot een toekomstbestendige dienst te komen. De financiële effecten hiervan zijn nog niet gekwantificeerd en verwerkt in de begroting en meerjarenraming.

Daarnaast is de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog immer een belangrijke onzekerheidsfactor. Mede als gevolg van het gedeeltelijk uittreden van de provincie Noord-Holland, is er nog geen verdeelsleutel bekend voor de bijdragen van deelnemers voor 2025. In deze begroting is daarom nog gebruik gemaakt van de verdeelsleutel voor 2024. De provincie blijft wel de taakuitvoering voor de overgangslocaties financieren. Deze, en andere onzekerheden, kunnen op termijn leiden tot een begrotingswijziging.

Financiële toelichting

Jaarrekening 2023

De Jaarrekening 2023 sluit met een positief resultaat van € 105.487,-. Dit is mede te danken aan inkomsten uit (vaak eenmalige) subsidieprojecten en dienstverleningsovereenkomsten (dvo's). Daarnaast zijn niet begrote rentebaten verantwoord. Zie voor een toelichting de Jaarrekening 2023.
Overeenkomstig met artikel 31 van de Gemeenschappelijke Regeling GR ODIJ, zal het Algemeen Bestuur besluiten over de bestemming van dit resultaat.

Eerste Begrotingswijziging 2024

Als gevolg van een stijging van de lasten, komt ODIJ met een begrotingswijziging voor 2024. De stijging van de lasten komt voort uit een kostprijsstijging van 2% (als gevolg van een verplichte bijdrage aan de OD Academy en het Noord-Hollands archief), hogere kosten voor het gebruik van ICT-applicaties, hogere loonkosten en kosten voor werving en selectie, een verhoging van het aantal formatieplaatsen en van het inhuurbudget en een stijging van de baten door subsidies en afgesloten dvo's met deelnemers.
Het basistarief voor af te nemen diensten gaat hierdoor omhoog van € 97,25 naar € 99,12.

De bijdrage voor de gemeente Waterland stijgt met € 44.393,- ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Bovengenoemde ontwikkelingen worden doorberekend aan alle deelnemers. Voor Waterland betekent dit een stijging van € 7.885,-. Het opstellen van een uitvoeringsprogramma VTH APV en bijzondere wetten 2024 kost € 12.390,-. De pilot 'bouw- en woningtoezicht' wordt verlengd middels een éénjarige overeenkomst. Aangezien de pilot in 2023 startte in april en de voortzetting in 2024 geldt voor een heel kalenderjaar, valt de bijdrage € 24.118,- hoger uit.

Begroting 2025

De door ODIJ gevraagde bijdrage van de gemeente Waterland voor 2025 zal € 21.528,- hoger uitpakken ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2024. Dit is het gevolg van onder andere hogere personeelskosten (zie alinea hierboven), hogere ICT-kosten, hogere lasten voor het wagenpark en een hogere contributie aan de vereniging ODNL.
Het basisuurtarief voor de diensten gaat omhoog van €99,12 (eerste begrotingswijziging) naar € 104,50.

De hogere kosten worden doorberekend aan alle deelnemers. Voor Waterland betekent dit een verhoging van € 14.792,- op de basis- en plustaken. Daarnaast valt de bijdrage voor Waterland specifiek € 6.736,- hoger uit, doordat ODIJ het Energiebesparingsakkoord uitvoert voor de gemeente.

In onderstaande tabel zijn de bijdragen van de gemeente Waterland aan ODIJ gespecificeerd naar takenpakket en jaar.

	Oorspronkelijk begroot 2024	**Gewijzigde begroting 2024**	**2025**
Basistakenpakket	€ 177.052	€ 180.451	€ 190.250
DVO milieuspecialistische regelgeving – milieu evenementen – ruimtelijke plannen en bouwplannen	€ 97.931	€ 99.814	€ 105.232
Energiebesparingsakkoord	-	-	€ 6.736
DVO Toezicht (volledig milieutakenpakket)	€ 135.372	€ 137.975	€ 145.464
DVO Opstellen uitvoeringsprogramma VTH APV en bijzondere wetten 2024	-	€ 12.390	-
DVO Bouw- en woningtoezichtstaken	€ 58.350	€ 82.468	€ 86.944
Totaal	**€ 468.705**	**€ 513.098**	**€ 534.626**

Tabel 1. Totale bijdrage gemeente Waterland, inclusief bijdrage voor de bodemtaken

Dekking
Voorgesteld wordt om de kosten voor het Energiebesparingsakkoord en het Uitvoeringsprogramma VTH APV te dekken met CDOKE-gelden. De hogere bijdrage voor bouw- en woningtoezicht kan worden gedekt vanuit beschikbare formatieruimte. De overige kostenstijgingen kunnen worden opgevangen met het reguliere budget voor milieubeleid.
Omdat de bedragen van de gemeenschappelijke regelingen pas bekend werden nadat de Voorjaarsnota 2024 is opgesteld, wordt voorgesteld om de bijdrage aan de Omgevingsdienst IJmond voor 2024 te wijzigen in de Najaarsnota 2024 van de gemeente conform bovengenoemd bedrag. Voor 2025 wordt voorgesteld om bijbehorend bedrag op te nemen in de gemeentelijke Begroting 2025, waarover in het najaar van 2024 besluitvorming plaatsvindt.

Communicatie

1. ODIJ wordt geïnformeerd over de ter kennisname van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2023.
2. De raad wordt in staat gesteld kenbaar te maken of zij een zienswijze wil indienen op de Eerste Begrotingswijziging 2024 en de Begroting 2025. Deze dient idealiter voor 8 juli doch uiterlijk voor 17 juli 2024 toegezonden te zijn aan ODIJ.
3. Na vaststelling door het Algemeen Bestuur van ODIJ, worden de stukken openbaar gepubliceerd op de website van de Omgevingsdienst IJmond.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):
1. Concept raadsbesluit
2. Concept zienswijzebrief
3. B1 Aanbiedingsbrief Omgevingsdienst IJmond
4. B2 Concept Jaarverslag 2023 ODIJ
5. B3 Concept Jaarrekening 2023 ODIJ en controleverklaring
6. B4 Concept Eerste Begrotingswijziging 2024 ODIJ
7. B5 Concept Begroting 2025 ODIJ